

АД КОМУНАЛНО ТРЕБИЊЕ

БРОЈ: 129/2025.

ДАТУМ: 27.02.2025.године

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ ЗА 2024. ГОДИНУ

I / Основне информације о Друштву

1. Акционарско друштво „Комунално“ а.д. Требиње основано је 1952. године под називом ЈОДП „Комунално“ п.о. Требиње. Од дана оснивања Друштво је доживјело неколико промјена у облику организовања.

Усвајањем Статута на Скупштини одржаној 30.08.2001. године извршена је трансформација из државног јавног предузећа у Акционарско друштво „Комунално“ а.д. Требиње на основу одредаба Закона о предузећима („Службени гласник Републике Српске“, број 24/98).

Након извршене приватизације по прописима из 1998. године, по Рјешењу Дирекције за приватизацију, наше предузеће је **07.09.2001. године** регистровано као акционарско друштво код Основног суда у Требињу и послује под називом „Комунално“ а.д. Требиње (у даљем тексту Друштво) са сљедећом структуром капитала:

-државни капитал РС износи 29,9999117 % укупног капитала или	109.090 КМ
-Фонд за реституцију РС износи 5,000124 % укупног капитала или	18.181 КМ
-Јавни фонд ПИО РС акцио.капитал износи 9,999972 % или	36.361 КМ
-Акционари физичка лица-акц.капитал износи 54,999986 % или	199.979 КМ
Укупни акционарски капитал износи:	363.611 КМ

Овај износ је подијељен на **363.611 акција** чија је номинална вриједност **1,00 КМ**.

По Рјешењу Дирекције за приватизацију, дио државног капитала приватизоваће се сљедећом методом:

-55 % ваучер понудом /акционарски капитал 199.979 КМ/,

-30 % методом лицитације /акционарски капитал 109.090 КМ/.

Влада РС је **2011. године 30 % државног капитала** пренијела у надлежност **Локалне заједнице**.

У структури акционарског капитала од 363.611 КМ учествују: Град Требиње, Lotex d.o.o. Требиње, Привредно друштво за инвестирање и промет непокретности „HERC – INVEST “d.o.o. Требиње и остали акционари према извјештају Централног регистра хартија од вриједности.

По Закону о привредним друштвима и Статуту Друштва одлуком Скупштине акционара од 04.01.2017. године именован је Управни одбор од три /3/ члана који бира директора.

Дана 04.10.2023. године Скупштина акционара је именовала је нови Управни одбор од три /3/ члана.

Учешће у капиталу (363.611 КМ) у 2024. години је сљедеће (према извјештају Централног регистра ХОВ од 02.12.2024. год.):

- Град Требиње	109090 акција или	109.090 00 КМ или	30,00 %
- „ Lotex “d.o.o.	99241 акција или	99.241,00 КМ или	27,29 %
- “ Herc – Invest “ d.o.o.	14901 акција или	14.901,00 КМ или	4,10 %
- Остали акционари	140379 акција или	140.379,00 КМ или	38,61 %

Треба службеним путем тражити од Централног регистра ХОВ најновији Извјештај о структури капитала, прије израде и предаје Финансијских извјештаја за 2024. годину у АПИФ.

Скупштина акционара је одржана 23.05.2024. године, у просторијама Друштва. Донесена је Одлука о усвајању финансијских извјештаја за 2023. годину, као и Одлука о расподјели нето добити периода.

Ванредна Скупштина акционара је одржана 12.12.2024. године. Донесене су сљедеће одлуке:

- Одлука о повећању основног капитала Друштва и
- Одлука о емисији редовних акција Друштва.

Чланом 6. Статута дефинисане су дјелатности Друштва, а то су:

- сакупљање, одвоз и збрињавање комуналног и другог отпада, то јест одржавање јавне хигијене; затим пружање пијачних услуга; одржавање јавних зелених површина; одржавање Градског гробља у Подгљивљу и на „Бањевцима“ и пружање погребних услуга /гробна мјеста и гробнице/.

Друштво се финансира из прихода насталих обављањем регистроване дјелатности, из Буџета Града Требиња и донација по основу разних пројеката из области заштите животне средине.

Услуге се пружају свим правним лицима, установама, самосталним предузетницима, као и физичким лицима на локалном подручју.

Организационе јединице Друштва су:

ПЈ „Чистоћа“; ПЈ „Депонија“; ПЈ „Азил“; ПЈ „Зеленило“; ПЈ „Гробље“; ПЈ „Механизација“ и ПЈ „Економски послови“.

Друштво је уписано у регистар код Окружног привредног суда у Требињу, под бројем: МБСУ: 62 – 02 – 0013 – 12 (РУ -1 -769 -00)

Матични број је: 01122363

ЈИБ Друштва је: 4401359280008

ПИБ Друштва је: 40135920008

Сједиште Друштва је у Требињу, у улици Луке Ђеловића бр.2.

Органи управљања су:

- Скупштина, као орган власника;
- Управни одбор, као орган управљања;
- Директор, као правно одговорно лице.

Укупан број запослених је **86 радника** /просјек/.

У примјени је Систематизација радних мјеста из 2015. године. Обрачун зарада упослених врши се према утврђеним коефицијентима. Цијена рада је утврђена у износу од 160,00 КМ и примјењује се у дјелатности грађевинарства и стамбено комуналних дјелатности.

Према **члану 6 став 1-1** Закона о рачуноводству и ревизији РС **/Службени гласник РС број: 94/15 од 16.11.2015.г. /**, наше Друштво се сврстава у субјекте **од јавног интереса**, јер су његове акције регистроване у Централном регистру хартија од вриједности, њима се тргује или се врши припрема за емитовање на организованом тржишту ХОВ, односно на Бањалучкој берзи.

Наше Друштво се сврстава у „**средња правна лица**“, зато што је субјекат од јавног значаја или интереса. Друго, према новом Закону, **члан 5. став (5), у средња правна лица** разврставају се она правна лица која на дан сачињавања финансијских извјештаја прелази два / 2 / критеријума из става 4. овог члана, а то је **број запослених** већи од 50 радника, код нас је (86) **радника**, и **годишњи приход** је **већи од 2.000.000 КМ**, код нас је **3.262.518 КМ**.

Према томе, правна лица која не испуњавају услове за разврставање према критеријумима из става 4. /мала/, 5./средња/ и 6. /велика / сврставају се у средња правна лица. /“Сл.гласник РС”, број 94/15/.

Управа правног лица на дан сачињавања финансијских извјештаја самостално врши разврставање у складу са наведеним критеријумима из Закона и тако добијене податке користи за наредну годину.

Обавјештење о разврставању правног лица према величини обавезно је доставити АПИФ-у уз предају годишњег извјештаја.

У АПИФ се доставља и Одлука Управног одбора о усвајању финансијских извјештаја за текућу годину.

Имајући у виду ту чињеницу, АД Комунално Требиње мора по Завршном рачуну за 2024. годину да користи **комплетан сет финансијских извјештаја**, а то су:

- Биланс стања-Извјештај о финансијском положају на крају периода;
- Биланс успјеха-Извјештај о укупном резултату у периоду;
- Извјештај о осталом резултату у периоду;
- Биланс токова готовине-Извјештај о токовима готовине;
- Извјештај о промјенама на капиталу;
- Анекс-додатни рачуноводствени извјештај и
- Ноте /напомене/ уз годишњи финансијски извјештај и
- Збирни образац ПВН 2/3 .

АД Комунално приликом сачињавања финансијских извјештаја користи **нови Правилник о рачуноводству, као и нови Правилник о рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама**, који су усвојени од стране Управе Друштва у фебруару 2016. године. Они се користе приликом израде годишњих финансијских извјештаја, као и у случају процјене вриједности појединих позиција у Финансијским извјештајима, затим приликом обрачуна амортизације и у другим случајевима.

II / Основе за састављање и презентацију финансијских извјештаја

---

1. Изјава о усаглашености

Приложени финансијски извјештаји представљају годишње финансијске извјештаје Друштва који су састављени у складу са Законом о рачуноводству и ревизији Републике Српске и другим рачуноводственим прописима и професионалном регулативом која се примјењује у Републици Српској. Финансијске извјештаје је одобрило Руководство и Управни одбор Друштва __.02.2025. године. В.д. директора Друштва је одговоран за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја. Одговорност је да све активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима буду у складу са важећим прописима. Сви финансијски извјештаји су усклађени са Правилником о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике, који је ступио на снагу 01.01.2022. године.

2. Функционална валута и валута презентације

Финансијски извјештаји су попуњени у конвертибилним маркама (БАН) која је функционална валута.

3. Сталност пословања

Финансијски извјештаји су припремљени на принципу сталности или континуитета у пословању. Друштво обезбјеђује све предуслове да би се пословање у наредном периоду обављало на „здравим основама,, и профитабилно.

На то указују и остварени показатељи продуктивности, економичности и рентабилности, као и ставке имовине, обавеза, капитала, прихода и расхода. Позитиван резултат у пословању довољан је доказ да Друштво обезбјеђује све предуслове за несметано обављање процеса рада.

Показатељи ликвидности на краћи и дужи рок су такви да се не доводи у питање редовно измиривање пристиглих обавеза према Пореској управи, Управи за индиректно опорезивање, према банкама, повјериоцима и упосленим. Руководство Друштва, када припрема финансијске извјештаје, процјењује способност Друштва да настави да трајно послује и придржава се тог начела о наставку што успјешнијег пословања у наредном периоду.

4. Обрачунска рачуноводствена основа

Значи да се пословни догађаји евидентирају и признају у тренутку њиховог настанка (а не само кад се прими или изда готовина или еквивалент готовине). Због тога се трансакције и догађаји рачуноводствено евидентирају и признају у финансијским извјештајима за периоде на који се односе. Друштво треба да припрема финансијске извјештаје у складу са међународним рачуноводственим стандардима и на обрачунској основи, осим информација о токовима готовине. Елементи који се признају на обрачунској основи су имовина, обавезе, капитал, приходи и расходи.

5. Утицај и примјена нових и ревидираних МРС/ МСФИ

Финансијски извјештаји користе Међународне рачуноводствене стандарде (МРС), односно (МСФИ) Међународне стандарде финансијског извјештавања који су у примјени до момента сачињавања финансијских извјештаја за текући период. У складу са Законом о рачуноводству и ревизији Републике Српске („ Службени гласник РС “ , број 94/15 , 78/20) дана 09. новембра 2020. године Управни одбор Савеза рачуновођа и ревизора РС, донио је Одлуку о утврђивању и објављивању превода (МСФИ) из 2019. године који су доступни на интернет страници Савеза рачуновођа и ревизора РС, а који су се почели примјењивати за финансијске извјештаје који се достављају 31.12.2021. године.

Руководство Друштва разматра важеће стандарде и намјерава да их примијени у састављању финансијских извјештаја. Преведени и објављени стандарди морају се примјењивати у изради финансијских извјештаја. Навешћемо неке стандарде, као и измјене постојећих стандарда који су ступили на снагу, а то су: “МСФИ 16. Лизинг “од 01.01.2021. године, измјене МСФИ 9. финансијски инструменти “, МРС 39. Финансијски инструменти : признавање и мјерење “, МСФИ 4 „Уговори о осигурању“ и МСФИ 16 „Најмови“. Примјена ових стандарда није се одразила на појединачне финансијске извјештаје.

Руководство Друштва ће примјењивати само стандарде који су преведени и објављени на интернет страници Савеза.

III / Преглед значајних рачуноводствених политика

Приликом израде финансијских извјештаја и процјењивања позиције имовина, обавеза, капитала, прихода и расхода, примјењује се Правилник о рачуноводственим политикама и процјенама који је усвојен ос стране Управе Друштва у фебруару 2016. године.

Анализом ставки из финансијских извјештаја навешћемо примјењене Рачуноводствене политике.

У наставку овог Извјештаја слиједе обраде финансијских извјештаја у текућој години са упоредним прегледом из ранијег периода.

1.1. НАПОМЕНЕ УЗ БИЛАНС СТАЊА-ИЗВЈЕШТАЈ О ФИНАНСИЈСКОМ ПОЛОЖАЈУ НА ДАН 31.12.2024. ГОДИНЕ

Биланс стања је статистички извјештај који приказује финансијски положај правног лица на дан 31.12.2024. године, стање имовине, обавеза и капитала, према захтјевима МРС 1 – Презентација финансијских извјештаја и Правилника о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва.

Актива приказује вриједност и структуру имовине (средстава) којима располаже Друштво.

Пасива приказује вриједност и структуру капитала и обавеза или изворе из којих је имовина финансирана.

Нето књиговодствена вриједност имовине утврђује се кроз вриједност капитала, који чини разлику између вриједности активе и укупних обавеза.

Нота бр.1

Структура сталне имовине :	31.12.2024.	01.01.2024.
-некретнине,постројења и опрема	412.957 KM	549.467 KM
Свега:	412.957 KM	549.467 KM

Нота бр.2

Структура некретнина, постројења и опреме – нето износ	31.12.2024.	01.01.2024.
-грађевински објекти /нето износ/ АОП (010)	53.417 КМ	58.870 КМ
-постројења и опрема „ АОП (011)	307.317 КМ	438.374 КМ
- улагања на туђим некретнинама из ранијих година		
(Градски парк) АОП (013)	52.223 КМ	52.223 КМ
Свега:	412.957 КМ	549.467 КМ

Стална материјална средства /некретнине, постројења и опрема / се признају по трошку набавке, уз услов да се може поуздано измјерити и кад се очекује будућа економска корист од тог средства. Трошак набавке обухвата: набавну цијену, све зависне трошкове набавке, умањене за попусте и рабате.

Обрачун амортизације некретнина, постројења и опреме врши се примјеном **линеарне или пропорционалне методе по стопама које су објављене у „Службеном гласнику РС“, број 129 из 2006. године**, током процијењеног вијека коришћења средства /пропорционални метод отписа, значи идентични износи трошкова амортизације у току читавог корисног вијека трајања средства/.

Друштво је донијело **Правилник о амортизацији и примјењује одредбе МРС 16.**

Извршен је попис некретнина опреме и друге сталне имовине са стањем 31.12.2024. године. Након усвајања Елабората о извршеном попису од стране в.д. директора Друштва и доношења Одлуке о књижењу инвентурних разлика утврђених пописом и стања у књиговодству, дошло је до усклађивања са стварним стањем.

Према МРС 16 сва средства сличне природе и употребе у пословању сврстани су у једну групу.

Грађевински објекти се односе на:

- пословну зграду Друштва од 64 м² у улици Луке Ћеловића бр.2;
- пословну зграду у улици Степе Степановића од 90 м² која је у девастираном стању;
- објекте за вршење комуналних дјелатности, а то су: зграда јавног WC од 23 м² и дио објекта – Гараже са магацином, радионицом и паркингом од 421 м² и
- трг, односно „зелену пијациу“ од 4000 м² која нам је дата на располагање од стране Града.

Сва опрема је сврстана у групе, а то су:

- транспортна средства (специјална возила);
- машине и опрема за допунску обраду земље, за жетву и бербу усијева;
- опрема за утовар, претовар и равнање комуналног отпада;
- опрема за обраду финалних производа од дрвета;
- опрема за сакупљање комуналног отпада, за одржавање зеленила и чистоће у граду;
- рачунарска опрема;
- канцеларијски намјештај;
- опрема за мјерење и видеонадзор;
- полуподземни и други контејнери и
- остала опрема везана за дјелатност и потребна за обављање процеса рада.

Укупне набавке опреме су износиле:

- набавна вриједност	17.243,26 КМ
- исправка вриједности	1.228,53 КМ
- садашња вриједност	16.014,73 КМ

У структури набавки највећи дио се односи на набавку возила од (10.000,00 КМ) и опрему рачунарске машине и опрема за обраду података (3.685,72 КМ) и осталу опрему (3.557,54 КМ). Пописна комисија је направила посебну листу набавки опреме.

По Извјештају пописне комисије и на основу Одлуке о усвајању годишњег пописа од стране в.д. директора Друштва, искњижена је опрема у вриједности од:

- набавна вриједност	38.574,02 КМ
- исправка вриједности	4.232,63 КМ
- садашња вриједност	27.458,91 КМ

Највећи дио искњижавања из пословних књига односи се на: уграђене и размјештене по Граду полуподземне и друге контејнере од (31.317,93 КМ) у бруто износу, рачунарску опрему (3.926,58 КМ) и другу опрему из пописне листе (3.329,51 КМ).

На основу књижења инвентурних разлика према усвојеном Елаборату о попису сачињена је **Главна рекапитулација:**

1) Грађевински објекти

- набавна вриједност	836.138,52 КМ
- исправка вриједности	782.721,75 КМ
- садашња вриједност	53.416,77 КМ

2. Опрема

- набавна вриједност 1.303.506,52 KM
- исправка вриједности 996.189,86 KM
- садашња вриједност 307.316,66 KM

Укупна обрачуната амортизација је у износу од **126.295,44 KM** и умањила је вриједност опреме и грађевинских објеката. Чињеница је да обрачунату рачуноводствену амортизацију не признаје Пореска управа, па наводимо неке Напомене које се односе на начин обрачуна пореске амортизације.

Правилником о примјени **Закона о порезу на добит (Сл. Гласник РС број: 94/15 и 1/17)**, прописана су прецизна правила за утврђивање трошкова амортизације, која се морају узети у обзир приликом утврђивања пореске основице за обрачун пореза на добит. Ова правила одступају од рачуноводствених, која су прописана у оквиру **МРС 16 - Некретнине, постројења и опрема**, ако се ради о сталној материјалној имовини. Дакле, Пореска управа призна само трошак амортизације обрачунат на сљедећи начин:

- Први корак је класификација сталне имовине на:
  - 01- нематеријална средства,
  - 02- некретнине, постројења и опрема
- грађевински објекти
- постројења и опрема
  - 03- биолошка средства и средства културе.
- Други корак је утврдити набавну вриједност, исправку вриједности и садашњу вриједност сталних средстава на дан 01.01.2024.г.

Сва стална средства, која се у пореске сврхе амортизују, дијеле се на:

- Некретнине, постројења и нематеријална средства (осим софтвера), гдје се **амортизација обрачунава на набавну вриједност по стопи од 3 %**. Не укључује се повећање набавне вриједности услед ревалоризације;
- Компјутери, информациони системи, софтвери, сервери, амортизација се обрачунава групно, на садашњу вриједност групе средстава 31.12.2024.г., по стопи од **40 %** и
- Опрему и остала средства, гдје се амортизација обрачунава на садашњу вриједност по стопи од **20 %**.

На садашњу вриједност сталних средстава 01.01. текуће године, додају се нове набавке сразмјерно броју мјесеци колико је то средство у употреби у години за коју се утврђује пореска основица. Преостали дио набавне вриједности средства се преноси у сљедећу годину и приписује неотписаној вриједности /садашњој вриједности / сљедеће године.

У пореске сврхе **не призна се амортизација** средстава која нису у власништву предузећа, средства којим се не обавља дјелатност пореског обвезника и улагања у туђа средства.

По новом Закону о порезу на добит, уколико је **основица за обрачун амортизације мања од 1.000,00 КМ**, тај износ се признаје у цијелости као порески расход приликом утврђивања пореске основице.

У 2019. години била је једна измјена Закона о порезу на добит, а то је да се од 01.01.2019. г. пореска основица умањује за улагања у производњу.

17.07.2019. г. десила се још једна измјена, а то је да се у пореске сврхе признаје амортизација за улагања у стална средства која нису у власништву Друштва, под условом да та улагања повећавају набавну вриједност средства, и да не умањују закупнину код уговора о закупу.

Извршен је попис основних средстава са стањем 31.12.2024. године. Усклађено је књиговодствено стање са стањем по попису, дакле књижене су инвентурне разлике, утврђене од стране пописне комисије, и то након усвајања **Елабората о извршеном попису** од стране в.д. директора Друштва и доношења **Одлуке** о књижењу инвентурних разлика утврђених пописом и стања у књиговодству. Детаљнија објашњења су дата у Елаборату о попису са стањем 31.12.2024. године, и у Извјештају комисија за попис.

Нота бр.3

Структура текуће имовине:	31.12.2024.	01.01.2024.
- залихе материјала (АОП 037)	24.410 КМ	36.814 КМ
- краткорочна потраживања (АОП 045)	515.525 КМ	579.817 КМ
- готовина (АОП 063)	532.991 КМ	546.426 КМ
- порез на додату вриједност (АОП 064)		
- остала краткорочна разграничења (АОП 065)		
Свега (АОП 036):	1.072.926 КМ	1.163.057 КМ

Материјал, ситан инвентар и ауто гуме на залихи и употреби су пописани са стањем на дан 31.12.2024. године. Сва детаљнија објашњења су дата у Извјештају пописне комисије и уредно попуњеним пописним листама. Послије доношења Одлуке о усвајању елабората о попису од стране в.д. директора Друштва, књижене су инвентурне разлике, ради свођења књиговодственог стања на стварно /утврђено по попису/.

Залихе се признају и врједњују по набавној вриједности, у складу са **МРС 2**. Набавну вриједност чини фактурна вриједност увећана за зависне трошкове набавке настале у процесу довођења залиха на садашњу локацију и стање.

Обрачун излаза, односно утроска залиха утврђује се примјеном просјечне пондерисане цијене.

На ставци залиха (АОП 043)- дати аванси, износ од **308 КМ**, односе се на преплаћене износе за добављаче, тј. грешком је више плаћено по фактурама добављача.

Залихе (АОП 037) у износу од (72.036 КМ) - бруто износ- односе се највише на залихе материјала за израду учинака, односно вршење услуга (17.106 КМ) , ситан алат и инвентар и ХТЗ опрему у складишту (6.996 КМ) и употреби (9.284 КМ), ауто гуме у употреби од (38.398 КМ) и преплаћени износ добављачу (308 КМ) који се анулирао у 2025. години. Приликом стављања у употребу ситног инвентара и ауто гума књижи се истовремено и исправка истих, она износи (39.641 КМ).

Ставка –**краткорочна потраживања** (АОП 045) у износу од (704.537 КМ у бруто износу) детаљно је описана у Извјештају комисије за попис потраживања, обавеза и готовине. Након усвајања Елабората о попису од стране в.д. директора Друштва, одређени износ потраживања је отписан, усљед немогућности наплате.

У оквиру ове ставке су: потраживања од купаца-**конто 2010**-са стањем 31.12.2024. износе **503.159 /бруто износ/** (АОП 047) или нето износ од (490.308 КМ). **Исправка вриједности потраживања** од купаца износи (12.851 КМ). На исправци вриједности су књижена потраживања од правних лица, предузетника и домаћинстава који су тужени, као и ненаплаћена потраживања од купаца, којима је прошао период од 20 дана, од дана фактурисања, па је процјена предузећа да се иста књиже на исправку вриједности. Друштво сматра да постоји извјесност у наплати већине потраживања, у случају немогућности наплате вршиће се директан отпис.

Примјена захтијева из МСФИ 9 – Финансијски инструменти, потребно је да се на дан биланса утврде очекивани кредитни губици , односно процијењени износ ненаплативих потраживања. Утврђени очекивани кредитни губици пореде се са салдом исправке вриједности- конто 2091- , а разлика се признаје као расход / приход од усклађивања вриједности (конто 5870 или 6870).

Директан отпис потраживања (конто 5782) користи се кад су исцрпљене све могућности наплате, дошло до застарјевања или окончања судског спора.

Расходи по основу кредитних губитака настају као резултат процјене могуће ненаплативости потраживања, али се ипак очекује у неком будућем периоду да би се могла наплатити.

Дакле, **конто 2091 (12.851 КМ)** - исправка вриједности потраживања састоји се од сљедећих корисника наших услуга и наших потраживања у датом периоду, који ће се доставити уз Извјештај комисије за попис потраживања и обавеза са 31.12.2024. године.

У оквиру (АОП 050) остала краткорочна потраживања (201.372 КМ) су потраживања од запослених у износу од (233 КМ), потраживања по основу породилског одсуства у износу од (11.137 КМ) по Рјешењу Фонда за дјечију заштиту, потраживања за више уплаћен порез на добит (13.847 КМ) евидентирано на картици Пореске управе.

Остала краткорочна потраживања, у бруто износу од **/176.155КМ/** односе се на блокирана средства нашег Друштва код Бобар банке а.д. у стечају.

Напомињемо да је Рјешењем Агенције за банкарство РС број : 03-1473/2014 од 23.12.2014. године покренут ликвидациони поступак у Бобар банци ад Бијељина. 29.12.2014. године објављено је

Обавјештење у „ Гласу Српске “ да се сва потраживања и пратећа документација пријаве у ликвидациону масу , што је и учињено. Средства на жиро рачуну Бобар банке у износу од:

= 176.155,42 KM

остала су блокирана. Послат је и Пореској управи РС упит и молба да нам доставе тумачење како ће се третирати та средства кроз попуњавање Пореске пријаве пореза на добит за 2014. годину /Год.пријава – образац 1101/. Та средства смо књижили на исправку готовине, јер је могућност наплате истих крајње неизвјесна. Дакле, књижили смо на конто 2268 /2415 – 176.155,42 и 5891/2297.

Наведена потраживања смо **15.02.2017. пријавили у стечајну масу**, јер је покренут поступак стечаја над Бобар банком ад у ликвидацији, од стране Окружног привредног суда у Бијељини. Уплаћен је износ од **1%** од пријављених потраживања на име Буџета РС.

У 2024. години исправка вриједности осталих потраживања **/176.155 KM/** састоји се од исправљеног потраживања према Бобар банци а.д. у стечају у износу од **176.155 KM**.

Готовину Друштва од (532.991 KM) према **МРС 7** чине средства у благајни (520 KM), на жиро рачунима код пословних банака (488.521 KM), на девизним рачунима (43.008 KM) и издвојена новчана средства (942 KM).

Нота бр.4

Пословна актива Друштва:	31.12.2024.	01.01.2024.
-Стална имовина	412.957 KM	549.467 KM
-Текућа имовина	1.072.926 KM	1.163.057 KM
	-	
	1.485.883 KM	1.712.524 KM

Нота бр.5

Ванбилансна актива предузећа:	31.12.2024.	01.01.2024.
	705.879 KM	655.999 KM

У оквиру ове позиције књижени су станови који су у процесу приватизације постали власништво радника, које они откупљују, као и два стана купљена за наше запослене, у периоду кад је важио Закон о откупку станова, дакле кад су се могли на тај начин куповати станови. Ти станови се воде ванбилансно у износу од: 504.252 KM. Документација везана за станове је сврстана у

Документацији за приватизацију државног капитала, и ту се могу видјети који су то станови. Ову ставку смо оставили да бисмо будућим младим упосленицима објаснили ту ставку. Ми смо могли то и искњижити, али је остављено, као један докуменат из „прошних времена“. Може се дати на увид ревизији.

У оквиру ванбилансне активе књижени су и пијачни блокови у износу од: 11.500,00 КМ.

Пијачни блокови се од 10.04.2009. године не користе, због увођења фискалне касе, тако да су преостали неискоришћени пијачни блокови пописани од стране пописне комисије, која је сачинила записник, и архивирани у канцеларију бр.5 АД „Комунално“. И ова ставка се могла искњижити, али смо је оставили као свједочанство оначину наплате пијачних услуга у ранијим годинама, прије употребе фискалне касе.

У оквиру ове позиције књижено је возило Мерцедес аутосмећар 16/17 /радно возило/. Наиме, ово возило је Оптина Требиње добила као донацију и уступила га је на коришћење нашем Друштву. Како не посједујемо никакву документацију о датом возило, нити се зна рок на који је дато на коришћење, техничка служба је процијенила вриједност тог возила на 20.000,00 КМ. Према мишљењу колега из Финрара, пошто нам није пренешено право власништва над возилом, нисмо у обавези рачунати амортизацију, него га је потребно водити ванбилансно. Ми вршимо редовну регистрацију и текуће одржавање тог возила.

Напомињемо, да смо у 2014. години на овој ставци, према Одлуци Друштва број: 227/14 од 02.06.2014.г. , којом се потврђује да се од свих упослених радника почне одбијати износ од нето плате од 15,00 КМ, и то мјесечно у виду обустава, књижили и средства солидарности за посебне намјене – отворен жиро рачун на Бобар банци ад .

Због познатих дешавања са Бобар банком а.д. у ликвидацији, наше Друштво је закључило Уговор са Уникредит банком 10.12.2014. године о отварању жиро рачуна за посебне намјене.

Тако је и у 2017. години настављено са том праксом, закључно са октобарском зарадом у 2017. години, када се престало са издвајањем тих средстава. Та средства могу послужити Друштву за неке ванредне ситуације или у солидарне сврхе.

У оквиру ове ставке су евидентирани ставке канцеларијског намјештаја које смо затекли у канцеларијама 7, 9, 11,16 које смо узели у закуп, у процијењеном износу од 1.010,00 КМ. Комисија је сачинила посебне пописне листе за такву опрему.

У оквиру ванбилансне евиденције књижени су контејнери које смо купили а Фонд за екологију и енергетску ефикасност РС је суфинансирао набавку истих, према Пројекту „Селективним прикупљањем отпада до чистијег града“. И ову ставку смо оставили из статистичких разлога, као доказ да смо учествовали на Конкурсима за додјелу одређених средстава за нашу дјелатност. Главна ревизија је констатовала да исти нису пребројани и није достављена пописна листа. То се учинило у 2023. години и констатовано је да су размјештени по Граду и да их можемо искњижити.

То је констатовано и у Одлуци о начину књижења инвентурних разлика, односно Елаборату који је донио в.д. директора Друштва.

У ванбилансној евиденцији води се и опрема дата на коришћење у Градској тржници од Развојне агенције Града – према уговору .

Евидентирани су гаранције добијене од банке о уредно обављеном послу по основу Тендера за одржавање чистоће, депоније, азила и зеленила, а важе до 31.01. наредне године.

31.12.2024. године Комисија за попис је евидентирала и сачинила листу опреме у новим просторијама азила за псе које нам је на коришћење уступио Град Трбиње. Због недостатка података, сами смо извршили процијену вриједности пописане опреме и уредно је евидентирали у ванбилансној евиденцији.

Нота бр.6

Структура капитала:	31.12.2024.	01.01.2024.
- основни капитал	363.611 КМ	363.611 КМ
- резерве	33.054 КМ	32.232 КМ
- нераспоређена добит из ранијих година	524.367 КМ	522.786 КМ
- нераспоређена добит текуће године	73.112 КМ	16.420 КМ
- губитак		
Свега:	994.144 КМ	935.049 КМ

Основни капитал у износу од 363.611 КМ, као и његова структура објашњени су у уводном дијелу Нота, па нема потребе понављати.

Нота бр.7

Законске резерве се формирају у износу од 5 % од нераспоређене добити из текућег периода, и књиже се у наредној години, након усвајања Годишњег извјештаја од стране Скупштине акционара, као и извршене ревизије Финансијских извјештаја Друштва, од стране овлашћене ревизорске куће. Износ 5 % од остварене добити по Завршном рачуну за 2023. годину износи **821 КМ** и књижио се у 2024. години, последије усвајања Завршног рачуна на Скупштини акционара која је одржана у **мају 2024.** године.

Ревалоризационе резерве су формиране од накнадне процјене појединих позиција у Билансу стања, то јест материјалних средстава, према Правилнику из 2003. године, када је била обавезна процјена сталних средстава, ради усклађивања са фер вриједношћу истих на тржишту. На тако увећану вриједност основних средстава обрачунавала се амортизација.

Када је ступио на снагу нови Закон о порезу на добит, 01.01.2007. године, односно Правилник о начину обрачуна основице за плаћање пореза на добит, Пореска управа није признала амортизацију обрачунату на тако увећану основицу, него на првобитну набавну вриједност, и то по стопама из Правилника о номенклатури основних средстава.

Ревалоризационе резерве, које су настале од момента израде Почетног Биланса стања са 30.06.1998. године па до 2003. године, до ступања на снагу Правилника, постале су предмет расправе међу експертима и рачуноводствене професије. Наиме, и Финансијски извјештаји су претрпели одређене корекције, почев од израде Завршног рачуна за 2009. годину, и то на ставци „ревалоризационе резерве“.

Према новим прописима, дио тих ревалоризационих резерви се преноси у образац „Извјештај о осталим добицима и губицима у периоду“, и то сразмјерно повећању вриједности имовине у процијењеном вијеку коришћења сталне имовине.

За исти износ се у обрасцу „Билансу стања“ дио тих ревалоризационих резерви преноси и књижи директно у нераспоређену добит текућег периода, и то ставом **3301/3410**.

Управа Друштва је у присуству шефа рачуноводства, који је објаснио термин „ревалоризационих резерви“ одлучила да се сваке године приликом израде Завршног рачуна дио тих резерви у износу од **26.634 KM** раскњижава са конта 3301 у корист конта 3410 -нераспоређена добит текућег периода. Значи, да би се у року од 10 година те резерве пренијеле у нераспоређену добит. **Ове резерве су у 2018. години у цијелости пренијете у нераспоређену добит Друштва, дакле „гасе се„ (266.340 KM су износиле) и не могу се исплаћивати за дивиденде.**

Укупни капитал се не мијења, само долази до промјене његове структуре. **Значајно је истаћи да нераспоређена добит настала од тих резерви се не може користити за исплату дивиденди или неких других примања. Сврха је искључиво за покриће евентуалних губитака у будућем периоду, или да се припишу основном капиталу, што изискује и њихов упис у судски регистар.**

Приликом израде Завршног рачуна за 2011. годину, почео се користити нови образац **Извјештај о осталим добицима и губицима у периоду**, гдје се евидентирају пренешене ревалоризационе резерве из ранијих периода, и третирају се као „**добаци утврђени директно у капиталу**“, и као такви укључени су у укупан нето резултат предузећа.

Тај образас је саставни дио сета финансијских извјештаја за 2024. годину као Извјештај о осталом резултату у периоду.

Дакле, **постоји корелација** у приказу укупног пословног резултата **између Биланса стања и Биланса успјеха за 2024. годину.**

Нота бр.9

	31.12.2024.	01.01.2024.
Нераспоређена добит:		
- 340 - Нераспоређена добит ранијих година више за 3.872 по Извјештају Главне ревизије	524.367 КМ	522.786 КМ
- 341- Нераспоређена добит текуће године	73.112 КМ	16.420 КМ
Свега:	597.479 КМ	539.206 КМ

Нота бр.10

	31.12.2024.	01.01.2024.
Обавезе:		
- Дугорочне обавезе и резервисања АОП 132	77.726 КМ	173.386 КМ
- 400-Дугорочна резервисања АОП 133		
- 413- Дугорочне обавезе- кредит АОП 137		31.034 КМ
- 408- Разграничени приходи и донације АОП 145	77.726 КМ	142.352 КМ
Свега:	77.726 КМ	173.386 КМ

Нота бр.11

	31.12.2024.	01.01.2024.
Краткорочне обавезе:		
- конто 4300 -примљени аванси	2.872 КМ	3.021 КМ
-конто 4222 - дио дугороч.обавеза по кредиту које доспијевају за плаћање до године дана	28.222 КМ	104.629 КМ
- конто-4320- обавезе према добављачима	84.732 КМ	88.751 КМ
- конто -450-458- Обавезе за зараде и накнаде зарада	200.498 КМ	132.744 КМ
- конто 460-469 -остале обавезе	25.122 КМ	27.089 КМ
- конто 470-479 Порез на додату вриједност	32.262 КМ	39.330 КМ
- конто 48 осим 481 Обавезе порезе,допр.и друге дажбине	2.868 КМ	3.215 КМ
- конто 496- краткорочна резервисања	37.438 КМ	205.310 КМ
Свега :	414.013 КМ	604.089 КМ

Конто (408) Разграничени приходи и примљене донације износ од **(77.726 KM)**, односе се на донације контејнера и друге опреме према Пројекту прекограничне сарадње. За износ обрачунате годишње амортизације умањује се конто 408 и преноси на приходе конто -652.

Конто 4969- остала краткорочна резервисања (7.644 KM) односи се на добијено Рјешење од Пореске управе, по коме смо дужни уплатити износ пореза на добит, а наше Друштво има преплаћени износ пореза на добит од (13.847 KM). Будући да смо направили приговор, овај износ смо ставили на резервисања.

На краткорочним резервисањима (конто 4969) је остао износ од (37.437 KM), настао издвајањем дијела добити из 2017. године за будућа инвестирања. Намјеравана политика Друштва је да се та средства одмах искористе на проширење локација за гробна мјеста у Градском гробљу „Бањевци“.

На ставци 4966- краткорочна резервисања за накнаде и бенефиције запослених (160.000 KM) су искоришћене у текућој години како је и планиранио. Наиме, Влада РС је почетком 2024. године донијела Уредбу којом је одређена минимална плата у износу од 900,00 KM у нето износу. Ова одлука је довела до тога да ћемо за 2024. годину имати драстично повећање трошкова бруто плата. Тако је на наш приједлог Управни одбор донио Одлуку о формирању резервисања за 2024. годину које смо искористили за ублажавање ефекта пораста минималних плата у РС.

Обавезе према добављачима, у износу од **(84.676 KM)** уредно се измирују према доспијећу плаћања у јануару 2025. године.

Обавезе за зараде и накнаде зарада са обрачунатим порезом и доприносима, топлим оброком у бруто износу за децембар 2024. године у износу од **(200.498 KM)** исплаћене су у јануару 2025.г.

Краткорочне обавезе по дугорочном кредиту које доспијевају до године дана износе **(28.222 KM)** и оне ће се плаћати у 2024. години (закључно са мартом 2025. године).

Ставка од **(25.122 KM)**, односи се на друге обавезе према запосленим за превоз, обавезе према члановима Управног одбора, обрачунате обуставе из зарада упослених, обавеза по основу уговора о дјелу, и све су уредно су измирене у јануару 2025. године.

Порез на додату вриједност, у износу од **(32.262 KM)**, односи се на обрачунати ПДВ у децембарској ПДВ пријави, и уплаћен је 10. јануара 2025.г.

Конто 482- обавезе за порезе и друге дажбине на терет трошкова, у износу од **(1.867 KM)**, односе се на обрачунате накнаде: за шуме (1.281 KM), противпожарну заштиту (495 KM) по Пореској пријави за остале накнаде ПП-ОН, водопривредна накнада (91 KM). Ту је и ставка доприноса за професионалну рехабилитацију инвалида (**конто 4830 -229 KM**), затим порези и доприноси по основу пореза и доприноса на примања чланова Управног одбора (**конто 485,486 - 400 KM**), **конто 488-** порези по одбитку за приходе од ино-услуга у РС на терет исплатиоца (372 KM).

Нота бр.12

Пословна пасива:	31.12.2024.	01.01.2024.
- Капитал	994.144 КМ	935.049 КМ
- Обавезе	491.739 КМ	777.475 КМ
- Свега :	1.485.883 КМ	1.712.524 КМ

Нота бр.13

Ванбилансна пасива:	31.12.2024.	01.01.2024.
-	705.879 КМ	655.999 КМ

Објашњење за ову ставку је дато у **ноти бр.5**.

Из Биланса стања се могу видјети нето промјене крајњег у односу на почетно стање, структурне промјене имовине (инвестиције, отписи, расходи, потраживања и слично).

Овај образац може послужити власницима, инвеститорима, повјериоцима или менаџменту Друштва да створе мишљење о току пословних активности, развојној политици Друштва, а та слика се стиче на основу поређења билансних позиција са истим позицијама претходног периода.

Сматрамо да смо квалитетно објаснили билансне позиције, метод врједновања и да корисницима тих извјештаја дајемо реалну слику финансијског положаја Друштва.

1.2.НАПОМЕНЕ УЗ БИЛАНС УСПЈЕХА - Извјештај о укупном резултату од 01.01. до 31.12.2024. године

Биланс успјеха приказује приходе и расходе Друштва настале у једном обрачунском периоду. Они су груписани у пословне, финансијске и остале приходе и расходе, као и приходе и расходе по основу усклађивања вриједности имовихе. Циљ сваког привредног субјекта је да оствари позитиван резултат и то обављањем пословне дјелатности. Приоритет је остварити што веће пословне приходе.

Нота бр.14

Пословни приходи:	31.12.2024.	31.12.2023.
- Приходи од пружених услуга на дом.тржишту	2.950.252 КМ	2.846.939 КМ
- Остали пословни приходи	117.283 КМ	215.969 КМ
Свега:	3.067.535 КМ	3.062.908 КМ

Приходи од пружених услуга на домаћем тржишту књиже се на обрачунској основи, након извршења услуга нашим корисницима, и на њих се обрачунава ПДВ од 17 %.

Приходи од пружених услуга су исказани у износу од **2.950.252 КМ**, а односе се највећим дијелом на приходе по основу два уговора закључена са Градом, према објављеном тендеру у укупном износу од **(476.895 КМ)**, (1. ТЕНДЕР - чишћење јавних површина, депоније и азила за псе износи - **333.306 КМ**, 2. ТЕНДЕР - услуге одржавања јавних зелених површина и градског зеленила износи - **143.590 КМ**), тендер за набавку комуналне опреме (**8.546 КМ**), приходе од фактурисања услуга збрињавања комуналног отпада од физичких и правних лица (**2.155.415 КМ**), приходе од пружања погребних услуга, продаја гробница и одржавања гробних мјеста (**206.457 КМ**), приходе од наплате пијачних услуга на зеленој пијаци и градској тржници која је узета у закуп од Града (**58.861 КМ**) и приходе од пружања разних услуга из регистра дјелатности Друштва, по наруџби (**52.624 КМ**).

Обављајући дјелатност за коју смо регистровани, испостављају се фактуре корисницима наших услуга, и тако се формирају **пословни приходи /2.950.252 КМ/**.

Остали пословни приходи (117.283 КМ) односе се, на потраживање од Фонда- за боловања (**1.335 КМ**), као и потраживања за породилско боловање (**39.352 КМ**). У оквиру ове ставке су и добијена средства по Пројекту „Прекограничне сарадње“ (**6522- 62.627 КМ**), састоје се од прихода од амортизације опреме добијене кроз донацију, као и постављање контејнера на за то предвиђеним локацијама (1,1 м³ и полуподземни 5 м³). На конту **6524 – 10.170 КМ**, евидентирана је донација контејнера од стране УНДП организације. Ту је и konto **6529-** донација контејнера из ранијег периода који су лоцирани по Граду и укључен је и обрачун амортизације дониране опреме у контејнерима (**1.998 КМ**).

Нота бр.15

Пословни расходи:	31.12.2024.	31.12.2023.
- Трошкови материјала, горива и електр. енергије	402.549 KM	396.746 KM
- Трошкови бруто зарада и бруто накнада	1.775.074 KM	1.541.283 KM
- Остали лични расходи	549.118 KM	455.605 KM
- Трошкови производних услуга	192.400 KM	205.452 KM
- Трошкови амортизације резервисања	126.295 KM	136.677 KM
- Трошкови резервисања	-	167.844 KM
- Нематеријални трошкови	79.619 KM	91.523 KM
- Трошкови пореза	14.642 KM	15.374 KM
- Трошкови доприноса	2.251 KM	1.969 KM
Свега:	3.141.948 KM	3.012.473 KM

Нота бр.16

Трошкови материјала односе се на утрошени основни и помоћни материјал за обављање дјелатности (**161.539 KM**), трошкови режијског материјала односе се на утрошени ситан алат, инвентар и ауто-гуме и канцеларијски материјал (**14.880 KM**), трошкови горива, мазива и разних уља износе (**212.420 KM**), трошкови електричне енергије (**13.710 KM**). Утрошак материјала се евидентира у материјалном књиговодству по просјечним цијенама. Утрошак ситног инвентара и ауто гума врши се методом 100 %-тног отписа, и то приликом стављања истих у употребу /према усвојеним рачуноводственим политикама/.

Нота бр.17

Трошкови бруто зарада и бруто накнада зарада	31.12.2024.	31.12.2023.
	1.775.074 KM	1.541.283 KM

Та ставка (**1.775.074 KM**) представља обрачунате бруто зараде запослених, које обухватају обрачунате нето зараде и обрачунате порезе и доприносе на зараде по прописаним стопама (**1.763.079 KM**) и накнаде члановима Управног одбора са припадајућим порезима и доприносима (**11.994 KM**).

Трошкови отпремнина, награде и помоћи у складу са прописима о раду (**32.003 KM**), трошкови службених путовања (**1.270 KM**) и трошкови бруто осталих личних расхода по основу топлог obroка, регреса и накнаде за трошкове превоза на посао и са посла (**515.846 KM**), или укупно (**549.118 KM**).

Укупни трошкови плата, накнада плата и остала лична примања у 2024. су била 2.324.192 КМ или 16 % више у односу на исти период прошле године 1.996.888 КМ .

Ретроспектива обрачуна пореза и доприноса на зараде:

- Напомињемо да је од 01.02.2011.године ступио на снагу нови Закон о обрачуну пореза и доприноса на зараде, тако да се порез на зараде повећао са 8 % на 10 %, а доприноси са дотадашњих 30,60 % на 33,00 % /18 %; 12,50%; 1,50% и 1 %/. Укинута је одбитна ставка за умањење основице за обрачун пореза по одбитку на зараде у износу од 250,00 КМ /Сл.гласник РС 1/2011/.
- Напомињемо да је 01.01.2009. године почео нови начин обрачуна пореза и доприноса на зараде, и то по бруто принципу, који се разликовао од дотадашњег. Порез се обрачунавао на бруто зараде запослених, после је прописаног умањења основице од 300,00 КМ и обрачунатих доприноса, примјењујући стопу од 8 %. Доприноси су се обрачунавали на укупна бруто лична примања, без икаквих умањења, примјењујући збирну стопу од 30,6 % /17 %; 11,50%; 1,4 %; и 0,7 %/ .
- Сљедећа измјена обрачуна зарада је била 06.08.2010. године, када се смањила одбитна ставка за обрачун пореза са 300,00 КМ на 250,00 КМ.
- Сљедећа измјена се десила 01.01.2013. године , и то: допринос за ПИО се повећао са 18,00 % на 18,5 %, а допринос за здравство се смањио на 12,00 % /раније 12,50 %/.
- Од 01.02.2014.г. ступио је на снагу нови Закон о обрачуну зарада гдје се као одбитна ставка узима износ од 200,00 КМ и примјењивао се и у 2016. години.
- Крајем 2015. године донесен је Закон по коме се мијења износ обрачунатих средстава солидарности за поплављена подручја, по коме се из нето зарада упослених одбија износ од 0,4 % и уплаћује на одговарајућу партију, а укида се терећење послодавца у износу од 1,5 % на бруто износ зарада. За примања чланова Управног одбора одбија се износ од 5 % и уплаћује на одговарајући рачун /Сл. гласник РС 11/2015 од 30.12.2015. /. 31.12.2016. престао је важи Закон о издвајању средстава у фонд солидарности за поплављена подручја /Службени гласник РС 1/2017 од 05.01.2017.г. /.
- Крајем 2017. године у Службеном гласнику РС број: 115/2017 од 23.12.2017. године, објављено је Упутство о начину прикупљања и уплате средстава у ЈУ Фонд солидарности за дијагностику и лијечење обољења, стања и повреда дјете у иностранству. Уводи се стопа плаћања посебног доприноса у износу од **0,25 %** нето плате запосленог у Републици Српској. Односи се и на децембарску зараду. Врста прихода је 712173.
- У 2018. години, стопа доприноса за дјечију заштиту се повећава на 1,70 %, а за запошљавање смањује на 0,80 %.

Од 01.08.2018. г. ступиле су на снагу нове измјене Закона о раду, гдје се „брише“ категорија нето плата и замјењује са појмом „плата“ , у којој је садржан порез на доходак.

Морали су се сачинити нови Уговори о раду са упосленим, у којима је садржан бруто износ зараде сваког упосленог. **Рок је био 31.08.2018.г.** У свим елементима плате садржан је порез (цијена рада и коефицијент сложености).

Друга измјена се односила на „ **лични одбитак пореског обвезника** “, који се повећава са досадашњег износа од 2.400 КМ на 6.000 КМ, на годишњем нивоу или 500,00 КМ на мјесечном.

Дакле, плата са порезом минус одбитак минус издржавани чланови = основица пореза на доходак * 10 % = порез на доходак.

Плата минус порез на доходак = плата након опорезивања.

Бруто плата = плата / 0,672

Доприноси = бруто плата * 32,80 %

Од јунске зараде у 2021. години, одбитна ставка пореза износи 700,00 КМ умјесто ранијих 500,00 КМ.

Мјесечни поврат пореза по издржаваном члану износи 15,00 КМ, умјесто ранијих 7,50 КМ.

Од 01.06.2021. најнижа плата је 540,00 КМ.

$$\text{БП} = 540 / 0,672 = 803,57 \text{ КМ}$$

Од јануарске зараде за 2022. године, одбитна ставка пореза ће износити 1.000 КМ, најнижа зарада 590,00 КМ и мијењају се доприноси (допринос на здравство се смањује са 12,00 % на 10,20 %, на лична примања). Порез из радног односа са 10% на 8 %, а за остала примања (примања по уговор о дјелу, за чланове УО 10 % на 13 %, а допринос за здравство са 12,00 % на 10,20 %). Од 01.05.2022. најнижа зарада је 650,00 КМ, а од 01. јануара 2023.г. износиће 700,00 КМ.

Од 01. јануара 2024. године најнижа зарада је 900,00 КМ.

- Из изложеног се види да су се у домену обрачуна зарада и накнада зарада, у релативно кратком периоду, десиле значајне промјене, а све је то додатно увећало напоре на измјени програма обрачуна зарада, као додатне трошкове.

Нота бр.18

Остали лични расходи:	31.12.2024.	31.12.2023.
Ту су укључени сљедеће ставке:		
- трошкови отпремнина, награда и помоћи у складу са прописима	38.987 КМ	21.953 КМ
- трошкови дневница за служб. путовања, тр. превоза и трош. смјештаја на служ. путовању	1.270 КМ	839 КМ
- трошкови превоза на посао и са посла	20.818 КМ	23.677 КМ

-остале накнаде-давања по колек.уговору- РЕГРЕС	124.952 KM	97.541 KM
- накнаде трошкова топлог оброка	363.092 KM	311.595 KM
Свега:	549.118 KM	455.605 KM

Нота бр.19

Трошкови производних услуга:	31.12.2024.	31.12.2023.
- трошкови производних услуга на изради учинака	36.400 KM	52.890 KM
-трошкови транспорта и ПТТ услуга	34.861 KM	55.277 KM
-трошкови услуга одржавања	96.819 KM	74.521 KM
- трошкови закупа канц. (8,9,11,16) и Тржнице	13.683 KM	13.683 KM
-трошкови рекламе и пропаганде	1.727 KM	3.552 KM
-трошкови заштите на раду	5.348 KM	1.195 KM
- трошкови комуналних услуга	3.562 KM	4.334 KM
Свега:	192.400 KM	205.452 KM

Нота бр.20

Трошкови амортизације:	31.12.2024.	31.12.2023.
	126.295 KM	136.677 KM
Трошкови резервисања:	-	167.844 KM

Амортизација се обрачунава по линеарном методу у току процијењеног корисног вијека употребе, а то за резултат има идентичан износ амортизације у току читавог корисног вијека употребе тог средства.

Према важећем Закону и Правилнику о порезу на добит, који је ступио на снагу 01.01.2007.године, трошак амортизације из Биланса успјеха се не може у потпуности признати у пореске сврхе, умањује се за износ ревалоризационих резерви, које су већ књижене на ставку-остали добици у обрасцу Извјештај о осталим добицима и губицима. Ревалоризационе резерве су угашене у 2018. години и пренешене у нераспоређену добит текућег периода.

Детаљније о новом начину обрачуна амортизације у пореске сврхе објашњено је у **Ноти број 2**. Примјењује се у попуњавању обрасца 1101- Годишња пореска пријава пореза на добит за 2018. годину.

Нота бр.21

Ставка непроизводних услуга обухвата сљедеће издатке:	31.12.2024.	31.12.2023.
- трош.ревиз.фин.извјештаја, учествов. на семин. и симпозијум., трош. стручног образ. уполслених, трошк. одржавања .рач.програма и друге уговор о дјелу са физичким лицима ван рад.односа остале услуге у ПЈ Чистоћа, ПЈ Механизација и ПЈ Ек.послови	33.685 КМ	48.335 КМ
- трошк.репрезентације	12.194 КМ	13.542 КМ
- трошк.премија осигурања опреме и запослених	10.638 КМ	9.333 КМ
- трошк.платног промета	4.500 КМ	4.430 КМ
- трошк.чланарина	1.140 КМ	1.180 КМ
- трош.претпл.на стручну литер.,огласи у новинама, судске таксе, издаци за хуманитарне помоћи	17.462 КМ	14.703 КМ
Свега:	79.619 КМ	91.523 КМ

Највиша издвајања су била везана за ревизију финансијских извјештаја, стручно оспособљавање уполслених, уговори о дјелу са физичким лицима ван радног односа, издвајања за одржавање рачунарских програма, те остале услуге из дјелокруга дјелатности Друштва.

Значајан износ је издвојен за трошкове репрезентације и уклапају се у Планом предвиђена средства, а препорука Главне службе за ревизију је да се донесе интерни акт за та средства од стране в.д. директора.

Ту су евидентирани издаци за хуманитарне помоћи, за спортске и културне манифестације, по захтјеву тражиоца и Одлуци Друштва.

Премије осигурања уполслених, као и премије осигурања специјалних возила су обавезна ставка у пословању.

Нота бр.22

Трошкови пореза се састоје од сљедећих ставки:	31.12.2024.	31.12.2023.
- порез на имовину	790 КМ	790 КМ
- накнаде за воду	1.079 КМ	1.052 КМ
- накнада за шуме (2.284 КМ) и противпож.заштиту (920 КМ)	3.204 КМ	3.096 КМ
- комунална накнада по Рјешењу Града	2.181 КМ	2.041 КМ

- накнаде за регистрацију возила	7.388 KM	8.222 KM
Свега:	14.642 KM	15.374 KM

Нота бр.23

Трошкови доприноса:	31.12.2024.	31.12.2023.
	2.251 KM	1.969 KM

На овој позицији је књижен допринос за запошљавање и професионалну рехабилитацију инвалида, који се обрачунава у износу од 0,1 % на бруто плате запослених. Напомињемо да је у 2020.г.. уплаћен допринос за солидарност Граду, на име помоћи у рјешавању посљедица пандемије вируса „корона“ (5.204,95 KM је уплаћено).

Пословни расходи се узимају у обзир приликом обрачуна калкулација за извршавање одређених послова из дјелокруга пословања Друштва.

Нота бр.24

Финансијски приходи:	31.12.2024.	31.12.2023.
- приходи од обрачуна затезних камата правним и физичким лицима	9.064 KM	8.099 KM
- позитивне курсне разлике	1.608 KM	204 KM
- остали финансијски приходи	168 KM	-
Свега:	10.840 KM	8.303 KM

Ова средства су настала као резултат обрачуна затезних камата правним и физичким лицима због неблаговременог измиривања услуга збрињавања комуналног отпада (обрачун затезних камата је почео у јануару 2020.г. за правна лица и с.п., а за домаћинства од јула 2020.г.).

Нота бр.25

Финансијски расходи:	31.12.2024.	31.12.2023.
- расходи камата	7.003 KM	20.659 KM

На овој позицији су књижене камате (6.941 КМ) садржане у мјесечним анuitетима по одобреном дугорочном кредиту од НЛБ банке ад Бања Лука (500.000,00 КМ на 60 мјесеци). Кредит се уредно измирује.

Нота бр.26

Пословни добитак:	31.12.2024.	31.12.2023.
	-	50.435 КМ

Нота бр.27

Пословни губитак:	31.12.2024.	31.12.2023.
	74.413 КМ	-

Дакле, у 2024. години је евидентиран пословни губитак, као разлика између више обрачунатих пословних расхода у односу на пословне приходе.

Нота бр.28

Добитак редовне активности:	31.12.2024.	31.12.2023.
	-	37.769 КМ

Нота бр.29

Губитак редовне активности:	31.12.2024.	31.12.2023.
	70.576 КМ	-

Дакле, забиљежили смо губитак и из редовне активности, с тим што је он мањи од пословног губитка из разлога што су финансијски приходи били већи од финансијских расхода.

Нота бр.30

Остали приходи и добици:	31.12.2024.	31.12.2023.
Од тога су:		
- добици по основу продаје материјала	10.396 КМ	17.949 КМ
- добици од продаје некретнина, постројења и опреме обустављеног пословања и намијењених продаји		14.000 КМ
- наплаћена отписана потраживања и приходи од фактурисања такси по тужбама ,и остали непоменути приходи из редовног пословања	173.417 КМ	7.469 КМ
а односе се на искоришћена резервисања		
Свега:	183.819 КМ	39.418 КМ

Добици од продаје материјала износе **(10.396 КМ)**, продаја контејнера. Остали приходи **(173.417 КМ)** односе се на приходе од укидања резервисања из 2023.г. по Одлуци Друштва, приходи од обрачуна такси по тужбама, као и других судских трошкова, затим разна савјештања са купцима према изводима отворених ставки.

Нота бр.31

Остали расходи:	31.12.2024.	31.12.2023.
- нето губици по основу продаје опреме и материјала	27.459 КМ	47.733 КМ
- расходи по основу отписа потраживања казне за привредне преступе и слично	11.168 КМ	924 КМ
Свега:	38.627 КМ	48.657 КМ

Према новом Закону о порезу на добит („Службени гласник Републике Српске“ бр. 94/15.) који је ступио на снагу 01.01.2016.г., као и Закону о измјенама и допунама Закона о порезу на добит „Сл.гласник РС “ број: 1/17), да би се ови расходи сумњивих и спорних потраживања признали у пореској пријави, морају испуњавати сљедеће услове:

- да је прошло 12 мјесеци од датума издавања фактуре или уговореног рока плаћања,
- да је порески обвезник предузео мјере предвиђене Законом, а то је покретање тужбе или
- да су потраживања пријављена у стечајну масу правног лица над којим се води стечајни или ликвидациони поступак.

Дакле, свако друго исправљено потраживање у рачуноводству, које одступа од горе наведених услова, не може се признати у пореске сврхе.

У пореској пријави пореза на добит признају се расходи исправке вриједности потраживања, и то:

- до 25 % износа потраживања које је старије од 12 мјесеци;
- до 50 % износа потраживања које је старије од 18 мјесеци и
- до 75 % износа потраживања које је старије од 24 мјесеца.

Нота бр.32

Добитак по основу осталих прихода и расхода:	31.12.2024.	31.12.2023.
	145.186 KM	-

У 2024.г. је забиљежен добитак (145.186 KM) по основу осталих прихода и расхода из разлога значајне продаје контејнера, искоришћених резервисања, повећане наплативости исправљених потраживања из ранијих година, као и због повећања прихода од такси по тужбама.

Нота бр.33

Губитак по основу осталих прихода и расхода:	31.12.2024.	31.12.2023.
	-	9.239 KM

Нота бр.34

	31.12.2024.	31.12.2023.
Расходи по основу промјене рач. политика		
и исправке грешака из ранијег периода:	-	1.350 KM

Односе се на нека погрешна књижења у ранијим периодима.

Нота бр.35

Губитак по основу усклађивања вриједности имовине:	31.12.2024.	31.12.2023.
	1.498 KM	10.760 KM

Губитак (1.498 КМ) је настао као разлика између губитака од усклађивања вриједности потраживања од купаца, као и усклађивања вриједности имовине (1.828 КМ) и прихода од усклађивања вриједности залиха (330 КМ).

Нота бр.36

Добитак прије опорезивања:	31.12.2024.	31.12.2023.
	73.112 КМ	16.420 КМ

Нота бр. 37

Нето добит периода:	31.12.2024.	31.12.2022.
	73.112 КМ	16.420 КМ

Нота бр.38

Укупни приходи:	31.12.2024.	31.12.2023.
-	3.262.518 КМ	3.110.737 КМ

Нота бр.39

Укупни расходи:	31.12.2024.	31.12.2023.
-	3.189.406 КМ	3.094.317 КМ

Нота бр.40

Просјечан број запослених	31.12.2024.	31.12.2023.
- по основу часова рада:	86,00	84,00
-и стања на крају мјесеца:	86,00	84,00

У сету образаца који се попуњавају приликом израде Завршног рачуна је и образац који је у ранијем обрачунском периоду био у склопу обрасца „Биланс успјеха“–као остали добици и губици у периоду, а сада се попуњава као посебан образац под називом „Извјештај о осталом резултату у периоду“.

1.3.НАПОМЕНЕ УЗ ИЗВЈЕШТАЈ О ОСТАЛОМ РЕЗУЛТАТУ У ПЕРИОДУ ОД 01.01.-31.12.2024. ГОДИНЕ

Нота бр.41

Нето добит периода пренешена из Биланса успјеха:	31.12.2024.	31.12.2023.
	73.112 КМ	16.420 КМ

Нота бр.42

Добици утврђени директно у капиталу:	31.12.2024.	31.12.2023.
--------------------------------------	-------------	-------------

---

- -

Ревалоризационе резерве у износу од **266.342 КМ**, које су утврђене 01.01.2009. године према процијењеном вијеку коришћења сталне имовине, распоређивале су се у једнаким износима, по **26.634 КМ** у нераспоређену добит текућег периода, као добици утврђени директно у капиталу. Овај износ се књижио сваке године, приликом израде Завршног рачуна, директно са ревалоризационих резерви на нераспоређену добит текућег периода. Изузетно, у 2014. години су искориштене ревалоризационе резерве које потичу од опреме, само су остале ревалоризационе резерве које потичу од грађевинских објеката, у износу од 13.346 КМ, као и ревалоризационе резерве од трајног капитала у износу од 13.288 КМ, што укупно износи 26.634 КМ, и тај износ се пренио у нераспоређену добит до њиховог гашења. **Ревалоризационе резерве су „угашене“ у 2018. години.**

Нота бр.43

Нето резултат по основу осталих добитака у периоду:	31.12.2024.	31.12.2023.
-	-	-

Нота бр.44

Укупан нето резултат у обрачунском периоду:	31.12.2024.	31.12.2023.
-укупна добит /губитак	73.112 КМ	16.420 КМ

1.4. НАПОМЕНЕ УЗ ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОМЈЕНАМА НА КАПИТАЛУ НА ДАН 31.12.2024. ГОДИНЕ

Овај извјештај приказује све промјене на капиталу Друштва у текућој и претходној години. Промјене су везане за пословни резултат у Билансу успеха, добитке и губитке признате директно у капитал, промјене рачуноводствених политика и ефекат грешака признатих преко капитала. Објашњене су све позиције капитала.

Нота бр.45

Основни капитал који је уписан у Судски регистар и Централни регистар хартија од вриједности на Бањалучкој берзи, износио је 01.01.2024. године 363.611 КМ.

Нота бр.46

Ревалоризационе резерве:	31.12.2024.	31.12.2023.
-	-	-

Нота бр.47

Законске резерве:	31.12.2024.	31.12.2023.
-	33.054 КМ	32.232 КМ

Законске резерве (33.054 КМ) су се повећале послје расподјеле нераспоређене добити по Завршном рачуну из 2023. године, и то за 822 КМ, или 5 % од нераспоређене добити (16.420 x 5 %). Тај износ се књижио у 2024. години, послје усвајања Завршног рачуна на Скупштини акционара, одржаној у мају 2024. године

Нота бр.48

Акумулирана нераспоређена добит:	31.12.2024.	31.12.2023.
-	597.479 КМ	539.206 КМ

Акумулирана нераспоређена добит (597.479 КМ) се састоји од добити текуће године (73.112 КМ) и нераспоређене добити ранијих година (539.206 КМ), умањене за исправке грешака из ранијег периода.

Нота бр.49

Укупан капитал Друштва:	31.12.2024.	31.12.2023.
-	994.144 КМ	935.049 КМ

Основни капитал није претрпио никакве промјене, стање на крају године износи 363.611 КМ.

Укупни капитал Друштва износи 994.144 КМ, и састоји се од: основног капитала у износу од 363.611 КМ, законских резерви од 33.054 КМ и нераспоређене добити од 597.479 КМ.

Укупни капитал у 2024. године је (994.144 КМ) у односу на капитал из 2023. године (935.049 КМ) већи за 59.095 КМ (а састоји се од нето добити текућег периода (73.112 КМ), умањен за износ са АОП-а 915 (14.017 КМ), који се односи на плаћену обавезу пореза на добит утврђену у годишњој пореској пријави за 2023. годину.

Управљање ризиком капитала

Значи да Друштво обезбјеђује сталност у пословању. Друштво анализира капитал кроз показатеље задужености који се израчунава као однос нето задужености и укупног капитала. **Нето задуженост** се израчунава тако што се укупне финансијске обавезе (краткорочне и дугорочне) умање за готовину и готовинске еквиваленте.

Укупан капитал представља збир свих категорија капитала приказаних у Билансу стања. **Дугорочне обавезе и резервисања (77.726 КМ) + краткорочне обавезе (413.919 КМ) = 491.645 КМ минус готовина (532.991 КМ) = -41.346 КМ. По овој формули наше Друштво није задужено, односно на дан 31.12.2024. године способно је да сервисира све своје обавезе (дугорочне и краткорочне).**

Наше Друштво је у 2024. години покренуло 21 тужба за неуредне платише из категорије домаћинства, у износу од 2.948 КМ. До момента писања овог Извјештаја остало је неријешено 16 тужби.

Тужено је и 9 правних лица, укупан изос дуга је 10.502 КМ (без судских трошкова). До момента писања овог Извјештаја остало је неријешено 8 тужби.

1.5. НАПОМЕНЕ УЗ БИЛАНС ТОКОВА ГОТОВИНЕ НА ДАН 31.12.2024. ГОДИНЕ

Овај образац презентује информације о токовима готовине из пословних, инвестиционих и финансијских активност. Саставља се на основу података из финансијских извјештаја и података из књиговодствене евиденције и примјењује се готовинско начело. Начин попуњавања токова готовине приказан је у MPC 7.

Нота бр.50

Токови готовине из пословних активности:	31.12.2024.	31.12.2023.
-	3.585.907 КМ	3.391.043 КМ

Структура прилива средстава:

- прилив од купаца и примљени аванси:	3.524.862 КМ	3.253.833 КМ
- прилив од камата, од фондова, наплаћених такси по тужбама и других пословних активности:	61.045 КМ	137.210 КМ

Нота бр.51

Одливи готовине из пословних активности:	31.12.2024.	31.12.2023.
-	3.474.387 КМ	3.232.816 КМ

Структура одлива средстава:

- исплате добављачима /осим набавке осн.сред./	734.192 КМ	698.449 КМ
- исплате зарада, накнада зарада, топлог оброка и регреса	1.131.358 КМ	1.023.881 КМ
- возне карте, примања чланова упр. одбор, разне помоћи по колек.уговору, остали одливи		

-уплата ПДВ-а, обустава од радника, уплата пореза и доприноса на зараде ,уплата такси накнада по обрачунима и друге исплате,	1.587.882 КМ	1.489.884 КМ
- одливи по основу плаћених камата	6.941 КМ	20.602 КМ
-исплате пореза на добит	14.014 КМ	- КМ

Нота бр.52

Нето прилив /разлика између прилива и одлива сред./	31.12.2024.	31.12.2023.
	111.520 КМ	158.227 КМ

Нота бр.53

Одлив готовине из активности инвестирања:	31.12.2024.	31.12.2023.
-	17.243 КМ	65.138 КМ

Ова ставка се односи на издвајања новчаних средстава за куповину специјалног возила, односно возила на коме је потребно урадити одређену адаптацију да би се назвало „специјално возило“.

Нота бр.54

Прилив готовине из активности инвестирања:	31.12.2024.	31.12.2023.
Односи се на продају полиподземног контејнера	-	16.380 КМ

Нота бр.55

Одлив по основу исплате дугорочног кредита	31.12.2024.	31.12.2023.
	107.711 КМ	100.923 КМ

Дана 20.12.2018.г. са Сбер банком а.д. Бања Лука закључен је Уговор о дугорочном диту, број: 5674414558831759, на износ од 200.000,00 КМ, са роком отплате од 36 мјесеци, номиналном каматном стопом од 4,49 %.Почетак отплате је 31.01.2019. године у 36 мјесечних ануитета од по 5.948,49 КМ. Сврха узимања дугорочног кредита је обезбјеђење текуће ликвидности на краћи и дужи рок. Намјеравана развојна политика Друштва је усмјерена на обнављање и куповину новијих

возила, јер су постојећа у лошем стању, па да не би била угрпжена ликвидност, подигли смо кредит.

У марту 2020.г. на наш захтјев, одобрен нам је од стране НЛБ банке ад Бања Лука, дугорочни кредит у износу од 500.000,00 КМ, са номиналном каматном стопом 3,70 % промјенљива и роком отплате од 5 година (60 мјесеци). Са одобреним кредитом отплаћен је недоспјели дио кредита од Сбер банке у износу од 141.716 КМ. Кредит је строго намјенски и послужио је за куповину Булдожера и возила Мерцедес бенз АХОР 1829 и његову надоградњу. Мјесечни ануитет износи 9.140,72 КМ. **Рок отплате је март 2025.г.**

Тржишни ризици

Инфлаторна кретања су се одразила и на раст мјесечног ануитета по дугорочном кредиту, јер је у уговору са банком написана клаузула „промјенљива каматна стопа“. Значи, Друштво је било изложено ризику промјене каматне стопе због промјене ЕУРИБОРА. Захваљујући ликвидности Друштва сви ануитети су уредно измирени у 2024. години. Наговјештава се од стране тржишта новца да неће доћи до неких непредвидивих одступања у каматним стопама, тако се и наше Друштво припрема да у стабилнијем окружењу, закључно са мартом 2025. године, затвори дугорочни кредит.

Валутни ризик

Нота бр.56

	31.12.2024.	31.12.2023.
Укупни приливи готовине:		
-	3.585.907 КМ	3.407.423 КМ

Нота бр.57

	31.12.2024.	31.12.2023.
Укупни одливи готовине:		
-	3.599.341 КМ	3.398.877 КМ

Нота бр.58

	31.12.2024.	31.12.2023.
Нето одлив готовине:		
	13.434 КМ	-

Нота бр.59

Нето прилив готовине	31.12.2024.	31.12.2023.
-	-	8.546 KM

Дакле, у овом периоду је забиљежен **нето одлив готовине**.

Нота бр.60

Готовина на почетку обрачунског периода:	31.12.2024.	31.12.2023.
	546.426 KM	537.880 KM

Нота бр.61

Готовина на крају обрач.периода:	31.12.2024.	31.12.2023.
-	532.992 KM	546.426 KM

Дакле, **готовина је у овом периоду нешто мања** у односу на прошлогодишњи износ.

У турбулентним временима, почев од периода „короне“ из 2020 . и 2021. године, затим ратних дешавања у Украјини, период 2022. године, до данашњег дана, наше Друштво дјелило је сличну судбину других правних лица из окружења. Пословна политика Друштва је била да се што безболније суочи са свим проблемима и изнађе начин рада у таквим околностима. Цијене инпута су расле, почев од горива, материјала и резервних дијелова за специјална возила, као и услуге текућег одржавања. У 2024. години се ситуација почела мијењати на боље, Друштво је организовало своју дјелатност преко својих Служби и дочекао се завршетак пословне године, по нашем мишљењу, прилично добро.

Наше Друштво се суочавало а и даље ће се суочавати са финансијским ризицима, као што су **кредитни ризик и ризик ликвидности**. Намјеравана пословна политика покушава минимизирати негативан утицај на наше пословање. Покушава се ликвидност одржавати на задовољавајућем нивоу, како би се кредитни ризик ублажио.

Кредитни ризик представља ризик од неплаћања односно неизвршавања уговорних обавеза од стране купаца према Друштву, што би на дужи период угрозило континуитет у обављању редовне дјелатности. Корисници наших услуга су из сектора правних лица, установа, самосталних предузетника и домаћинстава. Могли би се сврстати у више категорија, и то оних који у законском року од 20 дана испуњавају доспјела плаћања, други на одгођени период, неки се оглушују и на упућене опомене за утужење. Управа Друштва позива неуредне платише да потпишу репрограм

дуга на одређени период, са динамиком плаћања у ратама од три или више мјесеци, према величини дуга.

Одређене Службе у Друштву, рачуноводствена и правна служба, стално прате пресјек потраживања од купаца, што има за циљ смањење ризика финансијског губитка као посљедице неиспуњавања уговорних обавеза. Салдо потраживања је значајан и покушав а се смањити. Уколико се са мјерама писања опомена и закључивања уговора о репрограму не постигну резултати, прибјегава се непопуларној мјери, а то је утуживање. Без обзира на неуредно измиривање доспјелих обавеза наше Друштво мора обављати своју дјелатност, како не би наступио колапс у Граду, због нередовног прикупљања, одвоза и одлагања комуналног отпада.

Ризик ликвидности

Друштво одржава оптималан износ средстава на пословним рачунима како би управљао ризиком ликвидности. Одговорно особље у Рачуноводственом сектору континуирано прати доспјела потраживања од купаца, доспјеле обавезе према добављачима, банкама, Пореској управи, Управи за индиректно опорезивање, као и према упосленим. Планира се ниво новчаних средстава како би се одржала ликвидност на краћи и дужи рок. Постоје параметри на основу којих се рачуна: текућа ликвидност, тренутна и општа ликвидност.

1.6. НАПОМЕНЕ УЗ АНЕКС-Додатни рачуноводствени извјештај на дан 31.12.2024.године

У овом обрасцу је евидентирана већина прихода и расхода који су укључени у образац „Биланс успјеха“ на дан 31.12.2024. године. Све ставке су објашњене у **Нотама 1.3**, па их нема потребе поново објашњавати. Овај образац је претрпио одређене измјене у односу на 2014.г.

Нота бр.62

	31.12.2024.	31.12.2023.
Купци из РС /дуг. промет без поч. стања /	3.327.811 КМ	3.228.609 КМ
Купци из Федерације БиХ и Брчко дист.	138.086 КМ	151.529 КМ

Нота бр.63

	31.12.2024.	31.12.2023.
Добављачи из РС / потр. промет без поч. ст./	645.849 КМ	677.449 КМ

Нота бр. 64

	31.12.2024.	31.12.2023.
Добављачи из Федерације и	72.855 КМ	46.476 КМ
Добављачи из Брчко Дистрикта	389 КМ	24.921 КМ

Нота бр.65

Приходи од продаје услуга у РС:	31.12.2024.	31.12.2023.
/конто групе 62 /	2.950.252 КМ	2.846.939 КМ

Ови приходи су настали као резултат обављања послова који су у регистру наше дјелатности и представљају најважнију ставку у пословању Друштва. Они омогућавају да се одржава сталност и континуитет обављања дјелатности у наредном периоду.

Нота бр.66

Остали пословни приходи:	31.12.2024.	31.12.2023.
	117.283 КМ	215.969 КМ

Нота бр.67

Финансијски и остали приходи (66 + 67)	31.12.2024.	31.12.2023.
-	194.653 КМ	47.722 КМ

Ова ставка је објашњена у напоменама уз образац „Биланс успјеха“. Ова позиција се углавном односи на приходе по основу обрачуна затезних камата, приходе од продаје материјала и опреме, наплаћена отписана потраживања, укидање искоришћених резервисања, обрачунатих судских такси и сл.

Нота бр.68

	31.12.2024.	31.12.2023.
Трошкови плата и накнада и ост.лич.расхода:		
-	2.324.192 КМ	1.996.888 КМ

Ова ставка је детаљно описана у напоменама уз образац „Биланс успјеха“ - пословни расходи.

Нота бр.69

	31.12.2024.	31.12.2023.
Трошкови производних услуга:		
-	192.400 КМ	205.452 КМ

Детаљно описано у напоменама уз Биланс успјеха.

Нота бр.70

	31.12.2024.	31.12.2023.
Нематеријални трошкови:		
-	94.260 КМ	106.897 КМ

Нота бр.71

	31.12.2024.	31.12.2023.
Обрачунати порез на додату вриједност:		
-	503.780 КМ	489.411 КМ

Нота бр.72

	31.12.2024.	31.12.2023.
Улазни порез на додату вриједност:		
-	89.648 КМ	91.049 КМ

Нота бр.73

	31.12.2024.	31.12.2023.
Обавезе за ПДВ на основу разлике између обрачунатог и аконтационог ПДВ-а:	32.262 КМ	39.330 КМ

Нота бр.74

	31.12.2024.	31.12.2023.
ПДВ плаћен при увозу	-	8.341 КМ

Укупан број одрађених часова рада , часови рада без боловања, годишњих одмора и држ.празника.

	31.12.2023.	31.12.2022
	148.335	142.385

Порески ризици

Значи да се приликом израде финансијских извјештаја морају поштовати и примјењивати порески прописи, прописани од Министарства финансија, односно Пореске управе. Обавеза Друштва је да са исплатом зарада упоредо се плаћају припадајући порези и доприноси. Услучају кашњења зарачунавају се законске затезне камате.

Морају се примјењивати порески прописи од стране Управе за индиректно опорезовање , за благовремено обрачунавање и плаћање ПДВ-а. Пореске пријаве , заједно са другим обрасцима законског регулисања (на примјер царине и девизне контроле) контролишу се од више овлашћених органа којима је законом омогућено прописивање строгих казни и затезних камата усљед утврђивања грешака и пропуста у обрачунавању и плаћању пореских обавеза.

Друштво је у току 2022. године имало контролу од стране инспектора Управе за индиректно опорезивање БиХ, за период од 2017.год. до 31.03.2022. године. Нису утврђене неправилности у погледу обрачуна и плаћања ПДВ у тим периодима. Значи, није утврђена материјално значајна грешка, односно обавеза.

Била је контрола царинских прописа од овлашћених лица у периоду 2022. године.

У октобру 2023. године Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске, вршила је детаљну контролу свих финансијских извјештаја и припадајуће документације и пословних књига са 31.12.2022. године. У Нацрту извјештаја „ мишљење је било са резервом “. Пошто Друштво није упутило приговор на Нацрт, дошао је идентичан Извјештај са препорукама за одговорно особље у Друштву да неправилности исправи у наредном периоду. Руководство је направило Акциони план са динамиком измиривања и корекцијом утврђених грешака и неправилности., како у сектору финансија, тако и у Правној служби.

У октобру 2023. године била је контрола од стране инспектора Пореске управе – Подручни центар у Требињу. Послато је Рјешење о извршеној контроли за период март 2019. године до септембра 2023. године, са сљедећим примједбама и налозима за плаћање затезних камата за минимално кашњење у плаћању пореза и доприноса на исплаћене зараде , у износу од (8.128 КМ), што је благовремено измирено. На ставку из пореске пријаве пореза на добит за 2020. годину, гдје је утврђено да нисмо могли одбити од пореске основице износ купљеног специјалног теретног возила за превоз комуналног отпада (7.644,30 КМ), направили смо приговор у законском року. Сматрамо да смо поступили исправно, јер посједујемо докуменат од Министарства финансија на наш упит о тој проблематици, умањења пореске основице из ранијег периода по основу вриједности купљеног специјалног возила за прикупљање, одвоз и депоновање разног комуналног отпада, и добили смо потврдан одговор. Тако на основу тог податка очекујемо позитиван исход нашег приговора. Из изложеног се да закључити да смо у 2022. и 2023. години били изложени огромним пореским контролама, све је то требало издржати и доказивати одређеном документацијом да исправно послујемо и руководимо. Нормално, било је и пропуста са наше стране, али се они морају исправити у наредном периоду. Акциони план је донесен на Управном одбору и отпочело је исправљање и усклађивање са препорукама из Извјештаја Главне службе ревизије РС.

Била је и обавезна ревизија финансијских извјештаја за 2023. годину у марту 2024. године, од стране овлашћене ревизорске куће „Пословни информатор- ревизија“ д.о.о. Пале.

На крају овог Извјештаја можемо констатовати да слиједи период са одређеним финансијским ризицима у пословању, које смо презентовали у Напоменама. Што се тиче сталности у пословању, она није доведена у питање. Наиме, у току израде овог Извјештаја очекује се расписивање Тендера од стране Града, за одржавање чистоће и зеленила на јавним површинама са знатним увећањем у односу на прошли период.

Очекује се упућивање надлежном органу у Граду Захтјева за повећање цијена услуга збрињавања комуналног отпада категорији правних лица, установа и самосталних предузетника, **које се нису мијењале од 2009. године, односно од 2004. године.**

Врло битна ставка која ће утицати на пословање Друштва је и нова Уредба Владе РС о минималним зарадама за раднике различитих врста образовања за 2025. годину. Ефекте ове Уредбе ћемо прецизније видјети у току 2025. године. И ово је један од главних разлога због којег ћемо слати горе наведени Захтјев.

У септембру 2024. године аплицирали смо на конкурс који је расписао „ЕКО Фонд“ РС за суфинансирање пројеката из области заштите животне средине. У децембру 2024. године смо добили потврду да је наш пројекат „За љепше и чистије Требиње – фаза 3“ изабран и да ће „ЕКО Фонд“ суфинансирати пројекат са 30.000 КМ. Пошто уговор није био потписан у моменту израде овог Извјештаја, нисмо били у могућности да овај износ признамо као приход у 2024. години и то је један од разлога што су забиљежени нижи пословни приходи у односу на пословне расходе за 2024. годину. Дакле, очекујемо потписивање уговора о суфинансирању пројекта у 2025. години.

Обавеза менаџмента Друштва је да пратити ситуацију у окружењу да би могао доносити исправне пословне одлуке. Сви упослени требају дати допринос, у дјелокругу својих надлежности, да пословање у наредном периоду буде задовољавајуће. Треба пратити законодавне прописе и примјењивати их.

Доставити :

1 x АПИФ-у

1 x Управи Друштва

1 x Рачуноводству

1 x а/а

в.д.Директора АД :

Милан Мандрапа дипл.прав.